

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (piata komora)

z 25. januára 2017*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Justičná spolupráca v trestných veciach —
Vzájomné uznávanie rozsudkov — Rámcové rozhodnutie 2008/909/SVV — Pôsobnosť — Článok 28 —
Prechodné ustanovenie — Pojem „vyhlásenie konečného rozsudku““

Vo veci C-582/15,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Rechtbank Amsterdam (súd v Amsterdame, Holandsko) z 30. októbra 2015 a doručený Súdnemu dvoru 11. novembra 2015, ktorý súvisí s trestným konaním proti:

Gerritovi van Vemdeovi

za účasti:

Openbaar Ministerie,

SÚDNY DVOR (piata komora),

v zložení: predseda komory J. L. da Cruz Vilaça, podpredseda Súdneho dvora A. Tizzano, vykonávajúci funkciu sudcu piatej komory, sudcovia M. Berger (spravodajkyňa), A. Borg Barthet a F. Biltgen,

generálny advokát: Y. Bot,

tajomník: M. Ferreira, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 14. septembra 2016,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- G. van Vemde, v zastúpení: P. Souren, advocaat,
- Openbaar Ministerie, v zastúpení: K. van der Schaft a U. Weitzel,
- holandská vláda, v zastúpení: M. K. Bulterman, B. Koopman a J. Langer, splnomocnení zástupcovia,
- rakúska vláda, v zastúpení: G. Eberhard, splnomocnený zástupca,
- poľská vláda, v zastúpení: B. Majczyna, splnomocnený zástupca,
- Európska komisia, v zastúpení: R. Troosters a S. Grünheid, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: holandčina.

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 12. októbra 2016,
vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 28 ods. 2 rámcového rozhodnutia Rady 2008/909/SVV z 27. novembra 2008 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na rozsudky v trestných veciach, ktorými sa ukladajú tresty odňatia slobody alebo opatrenia zahŕňajúce pozbavenie osobnej slobody, na účely ich výkonu v Európskej únii (Ú. v. EÚ L 327, 2008, s. 27).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci konania týkajúceho sa výkonu trestu odňatia slobody na tri roky, ktorý uložil Hof van beroep Antwerpen (Odvolací súd v Antverpách, Belgicko) pánovi Gerritovi van Vemdeovi.

Právny rámec

Právo Únie

- 3 Článok 1 rámcového rozhodnutia 2008/909 s názvom „Definície“ stanovuje:
„Na účely tohto rámcového rozhodnutia:
a) ‚rozsudok‘ je konečné rozhodnutie alebo súdny príkaz štátu pôvodu, ktorým sa fyzickej osobe ukladá trest;
b) ‚trest‘ je akýkoľvek trest odňatia slobody alebo akékoľvek opatrenie zahŕňajúce pozbavenie osobnej slobody uložené na určitý alebo neurčitý čas za trestný čin na základe trestného konania;
c) ‚štát pôvodu‘ je členský štát, v ktorom bol vydaný [vyhlásený – *neoficiálny preklad*] rozsudok;
d) ‚vykonávajúci štát‘ je členský štát, ktorému bol rozsudok zaslaný na účely jeho uznania a výkonu.“
- 4 Článok 3 tohto rámcového rozhodnutia, nazvaný „Účel a rozsah pôsobnosti“, stanovuje:
„1. Účelom tohto rámcového rozhodnutia je vytvoriť pravidlá, podľa ktorých členský štát s cieľom uľahčenia sociálnej nápravy odsúdenej osoby uzná rozsudok a vykoná trest.
...
3. Toto rámcové rozhodnutie sa uplatňuje len na uznávanie rozsudkov a výkon trestov v zmysle tohto rámcového rozhodnutia. ...
...“
- 5 Podľa článku 28 rámcového rozhodnutia nazvaného „Prechodné ustanovenie“:
„1. Na žiadosti doručené pred 5. decembrom 2011 sa naďalej uplatnia doterajšie právne nástroje o odovzdávaní odsúdených osôb. Žiadosti doručené po tomto dátume sa riadia pravidlami prijatými členskými štátmi na základe tohto rámcového rozhodnutia.“

2. Každý členský štát však môže pri prijatí tohto rámcového rozhodnutia Radou vydať vyhlásenie, v ktorom uvedie, že v prípadoch, keď sa konečný rozsudok vydal [vyhlásil – *neoficiálny preklad*] pred dátumom, ktorý určí, bude ako štát pôvodu a vykonávajúci štát naďalej uplatňovať existujúce právne nástroje o odovzdávaní odsúdených osôb uplatniteľné pred 5. decembrom 2011. V prípade vydania takéhoto vyhlásenia sa tieto nástroje v takýchto prípadoch uplatňujú vo všetkých ostatných členských štátoch bez ohľadu na to, či urobili to isté vyhlásenie. Predmetný dátum nesmie byť neskorší než 5. december 2011. Uvedené vyhlásenie sa uverejní v *Úradnom vestníku Európskej únie*. Môže sa kedykoľvek odvolať.“

- 6 Na základe článku 28 ods. 2 rámcového rozhodnutia 2008/909 Holandské kráľovstvo vydalo toto vyhlásenie (Ú. v. EÚ L 265, 2009, s. 41):

„V súlade s článkom 28 ods. 2 Holandsko týmto vyhlasuje, že v tých prípadoch, keď sa konečný rozsudok vydal [vyhlásil – *neoficiálny preklad*] do troch rokov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto rámcového rozhodnutia, Holandsko ako štát pôvodu a vykonávajúci štát bude aj naďalej uplatňovať právne nástroje o odovzdávaní odsúdených osôb uplatniteľné pred nadobudnutím účinnosti tohto rámcového rozhodnutia.“

Holandské právo

- 7 § 2:11 Wet wederzijdse erkenning en tenuitvoerlegging vrijheidsbenemende en voorwaardelijke sancties (zákon o vzájomnom uznávaní a uplatňovaní ukladania podmienených alebo nepodmienených trestov odňatia slobody, ďalej len „WETS“), ktorým sa vykonáva rámcové rozhodnutie 2008/909, stanovuje:

„1. Minister [bezpečnosti a spravodlivosti] odovzdá súdne rozhodnutie... generálnemu advokátovi pôsobiacemu na odvolacom súde.

2. Generálny advokát súdne rozhodnutie bezodkladne predloží osobitnému senátu Odvolacieho súdu Arnhem-Leeuwarden [(Holandsko)]...“

- 8 Podľa § 2:12 WETS minister bezpečnosti a spravodlivosti rozhodne o uznaní súdneho rozhodnutia iného členského štátu s prihliadnutím na posúdenie osobitného senátu Odvolacieho súdu Arnhem-Leeuwarden.

- 9 Podľa § 5:2 WETS:

„1. [WETS] vo vzťahoch s členskými štátmi Európskej únie nahrádza Wet overdracht tenuitvoerlegging strafvonnisen [(zákon o prenose výkonu rozsudkov v trestných veciach)].

...

3. [WETS] sa nevzťahuje na súdne rozhodnutia..., ktoré sa stali konečnými pred 5. decembrom 2011.

...“

- 10 § 2 zákona o prenose výkonu rozsudkov v trestných veciach stanovuje, že „sa cudzie súdne rozhodnutia v Holandsku vykonávajú len na základe dohôd“.

- 11 § 31 ods. 1 tohto zákona stanovuje, že „[Rechtbank Amsterdam (súd v Amsterdame, Holandsko)], pokiaľ považuje výkon cudzieho súdneho rozhodnutia za prípustný, tento výkon rozhodnutia povolí a v súlade s tým, čo v tejto súvislosti stanovuje uplatniteľná dohoda, rozhodne o treste alebo opatrení, ktoré sú za zodpovedajúci protiprávny čin upravené v holandskom práve“.

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

- 12 Osoba dotknutá vo veci samej, pán van Vemde, bol zadržaný v Holandsku 27. októbra 2009 na základe európskeho zatykača vydaného belgickými súdnymi orgánmi na účely trestného stíhania v Belgicku. Po svojom odovzdaní uvedeným orgánom bol vzatý do väzby a neskôr bol prepustený na kauciu v rámci trestného konania začatého v tomto štáte. Pred vyhlásením rozsudku sa však sám vrátil do Holandska.
- 13 Hof van beroep Antwerpen (Odvolací súd v Antverpách) rozsudkom z 28. februára 2011 uložil pánovi van Vemdeovi trest odňatia slobody na tri roky. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť 6. decembra 2011 v nadväznosti na rozhodnutie Hof van Cassatie (kasačný súd, Belgicko) z toho istého dňa, ktorým tento súd zamietol kasačný opravný prostriedok podaný proti uvedenému rozsudku.
- 14 Belgické úrady požiadali Holandské kráľovstvo 23. júla 2013 o prevzatie výkonu trestu odňatia slobody, ktorý uložil Hof van beroep Antwerpen (Odvolací súd v Antverpách). Procureur du Roi (kráľovský prokurátor, Belgicko) 10. októbra 2013 následne požiadal súd, ktorý podal návrh na začatie tohto prejudiciálneho konania, o povolenie výkonu tohto trestu.
- 15 Na základe tejto žiadosti si uvedený súd kladie otázku, či sa vnútroštátne ustanovenia, ktorými sa vykonáva rámcové rozhodnutie 2008/909, konkrétne WETS, uplatňujú na konanie vo veci samej.
- 16 Na jednej strane podľa vnútroštátneho súdu by bolo na prvý pohľad namieste odpovedať na túto otázku kladne, keďže z § 5:2 ods. 3 WETS vyplýva, že sa uplatňuje na súdne rozhodnutia, ktoré nadobudli právoplatnosť od 5. decembra 2011, a že v prejednávanej veci rozsudok Hof van beroep Antwerpen (Odvolací súd v Antverpách) nadobudol právoplatnosť po tomto dátume, konkrétne 6. decembra 2011.
- 17 Na druhej strane má však vnútroštátny súd pochybnosti o výklade tohto zákona vzhľadom na článok 28 rámcového rozhodnutia 2008/909.
- 18 Vnútroštátny súd v tomto ohľade pripomína, že hoci sa na základe článku 28 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2008/909 návrhy na uznanie rozsudku a výkon trestu prijaté po 5. decembri 2011 riadia pravidlami prijatými členskými štátmi v rámci výkonu tohto rámcového rozhodnutia, článok 28 ods. 2 uvedeného rámcového rozhodnutia v podstate stanovuje, že každý členský štát môže urobiť vyhlásenie, na základe ktorého, pokiaľ ide o konečné rozsudky „vyhlásené“ pred dátumom uvedeným týmto štátom, bude naďalej uplatňovať právne nástroje uplatniteľné pred týmto dátumom. Holandské kráľovstvo urobilo takéto vyhlásenie.
- 19 Podľa vnútroštátneho súdu v prípade, že by sa článok 28 ods. 2 rámcového rozhodnutia 2008/909 mal vykladať v tom zmysle, že sa týka rozsudkov vyhlásených pred dátumom uvedeným členským štátom nezávisle od okamihu, kedy nadobudli právoplatnosť, prechodné ustanovenie uvedené v § 5:2 ods. 3 WETS by sa malo vykladať na základe zásady konformného výkladu tak, že vylučuje uplatnenie WETS na súdne rozhodnutia vyhlásené pred 5. decembrom 2011. Z toho by v súvislosti s vecou samou vyplývalo, že WETS by sa neuplatňoval na vec samu, keďže rozsudok Hof van beroep Antwerpen (Odvolací súd v Antverpách) bol vyhlásený 28. februára 2011, a že v dôsledku toho vnútroštátny súd by mal právomoc rozhodnúť o návrhu podanom belgickými orgánmi.
- 20 Ak by sa mal naopak vykladať článok 28 ods. 2 uvedeného rámcového rozhodnutia v tom zmysle, že sa týka rozsudkov, ktoré nadobudli právoplatnosť pred dátumom uvedeným členskými štátmi, vnútroštátny súd uvádza, že na základe ustanovení WETS by nemal právomoc rozhodnúť o uvedenej žiadosti.

- 21 Za týchto podmienok Rechtbank Amsterdam (súd v Amsterdame) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto otázku:

„Má sa článok 28 ods. 2 prvá veta rámcového rozhodnutia 2008/909 vykladať v tom zmysle, že tam uvedené vyhlásenie sa môže týkať len rozsudkov vyhlásených pred 5. decembrom 2011, bez ohľadu na to, kedy tieto rozsudky nadobudli právoplatnosť, alebo sa má toto ustanovenie vykladať v tom zmysle, že vyhlásenie sa môže týkať len rozsudkov, ktoré nadobudli právoplatnosť pred 5. decembrom 2011?“

O prejudiciálnej otázke

- 22 Svojou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 28 ods. 2 prvá veta rámcového rozhodnutia 2008/909 má vykladať v tom zmysle, že sa týka rozsudkov vyhlásených pred dátumom uvedeným dotknutým členským štátom, pričom tento dátum nemôže byť neskorší než 5. december 2011, alebo či sa má skôr vykladať v tom zmysle, že sa týka len rozsudkov, ktoré nadobudli právoplatnosť pred uvedeným dátumom.
- 23 Na účely rozhodnutia o tejto otázke treba pripomenúť, že článok 1 písm. a) rámcového rozhodnutia 2008/909 definuje „rozsudok“ ako konečné rozhodnutie alebo súdny príkaz štátu pôvodu, ktorým sa fyzickej osobe ukladá trest. Podľa článku 3 ods. 1 tohto rámcového rozhodnutia je jeho účelom vytvoriť pravidlá, podľa ktorých členský štát s cieľom uľahčenia sociálnej nápravy odsúdenej osoby uzná rozsudok a vykoná trest. Podľa svojho článku 3 ods. 3 sa toto rámcové rozhodnutie uplatňuje len na uznávanie rozsudkov a výkon trestov v zmysle tohto rámcového rozhodnutia.
- 24 V dôsledku toho sa vecná pôsobnosť rámcového rozhodnutia 2008/909 obmedzuje výlučne na právoplatné rozhodnutia na účely ich uznania a výkonu vykonávacím štátom s výnimkou rozhodnutí, proti ktorým bol podaný opravný prostriedok, ako je vo veci samej rozsudok Hof van beroep Antwerpen (Odvolací súd v Antverpách) z 28. februára 2011, proti ktorému bol podaný kasačný opravný prostriedok na Hof van Cassatie (kasačný súd) a ktorý nadobudol právoplatnosť až po tom, ako tento súd 6. decembra 2011 zamietol tento kasačný opravný prostriedok.
- 25 Ďalej treba uviesť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora z požiadaviek tak jednotného uplatňovania práva Únie, ako aj zo zásady rovnosti vyplýva, že znenie ustanovenia práva Únie, ktoré neobsahuje nijaký výslovný odkaz na právo členských štátov s cieľom určiť jeho zmysel a rozsah pôsobnosti, si v zásade vyžaduje autonómny a jednotný výklad v celej Európskej únii (rozsudok z 28. júla 2016, JZ, C-294/16, EU:C:2016:610, bod 35 a citovaná judikatúra).
- 26 Keďže však článok 1 písm. a) rámcového rozhodnutia 2008/909, ktorý definuje pojem „rozsudok“ ako konečné rozhodnutie, neobsahuje odkaz na právo členských štátov, je namieste domnievať sa, že tento pojem je autonómny pojem práva Únie a musí sa na jej území vykladať jednotne. Na tieto účely je potrebné zohľadniť jeho kontext, ako aj ciele právnej úpravy, ktorej je súčasťou (pozri v tomto zmysle rozsudok z 28. júla 2016, JZ, C-294/16 PPU, EU:C:2016:610, bod 37).
- 27 V tomto ohľade, hoci pojmy článku 28 ods. 2 rámcového rozhodnutia 2008/909 nie sú jednoznačné, odkaz v tomto ustanovení na „konečný rozsudok“ svedčí skôr v prospech výkladu, podľa ktorého sa uvedené ustanovenie týka posledného rozhodnutia, ktoré bolo prijaté v rámci trestného konania a na základe ktorého sa trest uložený odsúdenému stáva konečným. Tento výklad potvrdzuje aj definícia pojmu „rozsudok“ uvedená v článku 1 písm. a) tohto rámcového rozhodnutia. V tomto ohľade okolnosť, že tak tento článok, ako aj uvedený článok 28 ods. 2 odkazujú na „konečnú“ povahu dotknutého rozsudku, zdôrazňuje osobitnú dôležitosť na účely uplatnenia tohto posledného uvedeného ustanovenia, priznávajú nenapadnuteľnosti uvedeného rozsudku a v dôsledku toho dátumu, ku ktorému bola táto nenapadnuteľnosť nadobudnutá.

- 28 Navyše, keďže pojmy „rozsudok“ a „vydanie [vyhlásenie – *neoficiálny preklad*]“ tohto rozsudku uvedené v článku 28 ods. 2 rámcového rozhodnutia musia byť predmetom autonómneho a jednotného výkladu na území Únie, pôsobnosť týchto pojmov, a v dôsledku toho aj tohto ustanovenia, nemôže závisieť ani od vnútroštátneho trestného konania štátu pôvodu, ani od konania vykonávajúceho štátu.
- 29 V dôsledku toho sa musí vylúčiť taký výklad článku 28 ods. 2 rámcového rozhodnutia 2008/909, podľa ktorého by jeho uplatnenie záviselo od dátumu, ku ktorému sa rozsudok považuje za „vyhlásený“ v zmysle dotknutého vnútroštátneho práva, nezávisle od dátumu, keď nadobudne právoplatnosť.
- 30 Nakoniec, pokiaľ ide o kontext, ako aj ciele sledované právnou úpravou, ktorej súčasťou je ustanovenie dotknuté vo veci samej, treba pripomenúť, ako v podstate uviedol generálny advokát v bodoch 45 až 48 svojich návrhov, že článok 28 ods. 2 rámcového rozhodnutia 2008/909 predstavuje výnimku zo všeobecného režimu zakotveného v článku 28 ods. 1 tohto rámcového rozhodnutia, ktorý stanovuje, že návrhy na uznanie rozsudku a výkon trestu prijaté po 5. decembri 2011 sa riadia pravidlami prijatými členskými štátmi v rámci výkonu tohto rámcového rozhodnutia. Prvé z týchto ustanovení sa musí teda ako výnimka zo všeobecného režimu vykladať doslovne.
- 31 Obmedzením počtu prípadov, ktoré sa naďalej riadia právnymi nástrojmi existujúcimi pred nadobudnutím účinnosti rámcového rozhodnutia 2008/909, a v dôsledku toho zvýšením počtu prípadov, ktoré podliehajú pravidlám prijatým členskými štátmi pri výkone tohto rámcového rozhodnutia, doslovný výklad článku 28 ods. 2 uvedeného rámcového rozhodnutia v tom zmysle, že toto ustanovenie sa týka len rozsudkov, ktoré nadobudli právoplatnosť najneskôr 5. decembra 2011, je najvhodnejší aj na zaručenie cieľa sledovaného uvedeným rámcovým rozhodnutím. Tento cieľ, ako vyplýva z článku 3 ods. 1 tejto smernice, spočíva v umožnení členským štátom uznať rozsudky a vykonať tresty, ktoré ukladajú, s cieľom uľahčiť sociálnu nápravu odsúdených osôb.
- 32 Navyše rakúska vláda a Európska komisia predložili otázku platnosti vyhlásenia uskutočneného Holandským kráľovstvom na základe článku 28 ods. 2 rámcového rozhodnutia 2008/909 vzhľadom na okamih, keď bolo toto vyhlásenie uskutočnené. Vzhľadom na výklad prijatý v predchádzajúcom bode tohto rozsudku má táto otázka hypotetický charakter, keďže vnútroštátne ustanovenia Holandska vykonávajúce toto rámcové rozhodnutie sa v každom prípade uplatňujú na vec samu. Za týchto podmienok nie je nevyhnutné zaujať stanovisko v tomto ohľade.
- 33 Z vyššie uvedeného vyplýva, že je namieste odpovedať na prejudiciálnu otázku tak, že článok 28 ods. 2 prvá veta rámcového rozhodnutia 2008/909 sa má vykladať v tom zmysle, že sa týka len rozsudkov, ktoré nadobudli právoplatnosť pred dátumom uvedeným dotknutým členským štátom.

O trovách

- 34 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (piata komora) rozhodol takto:

Článok 28 ods. 2 prvá veta rámcového rozhodnutia Rady 2008/909/SVV z 27. novembra 2008 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na rozsudky v trestných veciach, ktorými sa ukladajú tresty odňatia slobody alebo opatrenia zahŕňajúce pozbavenie osobnej slobody, na účely ich výkonu v Európskej únii sa má vykladať v tom zmysle, že sa týka len rozsudkov, ktoré nadobudli právoplatnosť pred dátumom uvedeným dotknutým členským štátom.

Podpisy